

3 ESOTERISK TERMINOLOGI

3.1 Inledning

¹Det är icke förvånande, att de flesta esoteriker sällan ha exakta esoteriska begrepp. De, som sökt definiera dessa begrepp, ha saknat förutsättningar härför. Det kan ha berott på oförmåga rätt tyda de gamla esoteriska symbolerna eller bristande logisk skolning. Må vara, att filosofien alltigenom är fikcionalism och alltså oduglig såsom världsåskådning. Men den ger, ifall den lägger vikten på logisk begreppsbestämning (t.ex. såsom gamla uppsalafilosofien, företrädd av Hedvall, Hägerström och Phalén och bittert klandrad för "logikomani", vars betydelse belackarna aldrig förstodo) en skolning i logiskt tänkande, som man skulle vilja anse nödvändig för dem som ska utforma exakta definitioner.

²Äro begreppen och principerna icke exakt definierade och överensstämna icke dessa begrepp med verkligheten, så blir resultatet oklarhet och därmed också fikcionalism. Det är detta fel, som vidlådit all hittillsvarande esoterisk litteratur. Läsaren har aldrig kunnat förvärva exakta grundbegrepp. Terminologien har varit alltigenom misslyckad, vilket också bidragit till begreppsförvirringen. Det är psykologiskt misstag, att använda gamla utslitna beteckningar på nya obekanta företeelser, alldeles särskilt som dessa nya företeelser ligga utanför normalindividens möjlighet till erfarenhet (t.ex. beteckningen "andliga världen" för värld 45).

³Europeiska språk sakna ord för överfysiska företeelser. När teosofien först framträdde med beskrivningar av dessa företeelser, blev följden att man måste söka finna nya ord för dem. Sinnett, som anförtroddes med denna uppgift i sitt arbete *Esoteric Buddhism* (De invigdes lära), blev hänvisad att i stor utsträckning övertaga urgamla sanskritord. Liksom teosofiska efterföljarna saknade han tydligen förmåga finna lämpliga beteckningar (grekiska eller latinska, som vetenskapen betjänar sig av, när den skall ge namn åt sina upptäckter, eftersom hithörande ordstammar äro välförstådda i västerlandet). Blavatsky försökte att i sitt arbete *Secret Doctrine* finna nya ord och använde även gamla symboliska beteckningar med beklagligt resultat, enär dessa voro antingen meningslösa eller missvisande.

⁴De genom Blavatsky införda sanskritbeteckningarna äro olämpliga av flera skäl. Även de beteckna företeelser, som ligga utanför mänsklig erfarenhet, men de ha använts av vedantister och yogafilosofer, som ohjälpligt misstolkat dem. Dessa beteckningar ha alltså mistat sin ursprungliga betydelse och därigenom blivit oanvändbara, enär de medföra begreppsförvirring. Det är minst sagt förbluffande, att teosoferna icke redan från början och icke heller senare insågo detta. Men det var väl oundvikligt, att esoteriken vid sitt första framträdande skulle vara insvept i österländsk dräkt. Dels hade Blavatsky erhållit sin utbildning i ett tibetanskt kloster. Dels var det 45-jag (D.K.), som inspirerade *Secret Doctrine*, en tibetan, spränglärd kännare av hela den esoteriska litteraturen på senzar och sanskrit. I brist på västerländska termer fingo de indiska tillgripas.

⁵Blavatsky kallade de olika världarna för "plan" utan tanke på att det var fråga om sfäriska klot inom planeten.

⁶Mentalhöljet kallade hon kama-manas och kausalhöljet buddhi-manas. Indierna mena med kama-manas den sammansmälta emotionala och mentala medvetenheten, ett resultat av att de båda höljena under inkarnationen äro sammanvävda.

⁷Triadhöljet med inkarnationshöljerna kallade hon "personlighet" och kausalhöljet "individ". Personligheten ansågs dödlig, individen odödlig. I själva verket är kausalhöljet permanent endast under individens vistelse i människoriket. Det är uratomen-monaden, som är individen, och detta i alla riken.

⁸Blavatsky kallade energierna

i förstatriaden (I)	“fire by friction”	(47-49-energier)
i andratriaden (II)	“solar fire”	(45-47-energier)
i tredjetriaden (III)	“electric fire”	(43-45-energier)

⁹Blavatsky saknade fullständigt förmåga att finna nya förnuftiga beteckningar för “nya” (exoteriskt dittills okända) företeelser. Teosoferna ha i stor utsträckning och med få glädjande undantag bibehållit hennes i stort sett missvisande termer, som i hög grad misskrediterat teosofien. Såväl Annie Besant som Alice A. Bailey ha anammat Blavatskys termer och därmed i onödan försvårat exakt uppfattning.

¹⁰Hade Besant, som efter Blavatsky blev teosofiska samfundets egentliga andliga ledare, ägt erforderlig kapacitet, skulle hon insett nödvändigheten att eliminera samtliga esoteriska beteckningar, som Blavatsky använt. De förslag till ny terminologi, som Besant genomförde, inneburo dock vissa förbättringar. Så utbytte hon “plan” mot “värld”, en förbättring, eftersom det är fråga om klotvärldar. Nya användbara termer hon fann voro även subatomisk, supereterisk, eterisk, emotional, mental, kausal. Totalt misslyckat var att kalla tredjetriaden (43–45) för “monad” och värld 44 för “monadiska världen”. Ifråga om världarna 46 och 45 ersatte hon sanskrittermen buddhi (essentialvärlden) med “intuitionala” och atma (superessentialvärlden) med “andliga (spirituala) världen”, ord som filosofi och teologi redan lagt beslag på och som alltså hade fått helt annan betydelse. Dylikt medför begreppsförvirring. Som väl var, avstod hon från sitt förslag att kalla essentialvärlden (46) för “rena förnuftets” värld. Förnuft tillhör det mentala och “rent” förnuft är “tomt” förnuft, alltså totalt meningslöst. Det borde man kunnat lära av Kant.

¹¹Det är beklagligt, att också Alice A. Bailey genomgående använt en missvisande och i högsta grad otjänlig terminologi, som tillkom under tider, då esoteriska författarna icke visste vad de talade om. Det kommer att dröja länge, innan denna terminologi ersatts av en ändamålsenlig och mindre förvillande. Hennes lärare lät henne hållas, enär det icke var hans sak att finna en lämpligare. Det enda han kunde säga var, att terminologien var otillfredsställande som så mycket annat.

¹²Det är skada, att A.A.B. saknade sinne för exakthet i fråga om materiaspekten, saknade förståelse för terminologiens betydelse. Men så hade hon heller aldrig fått någon vare sig filosofisk eller vetenskaplig skolning. Sådan behövs, om det skall bli exakthet, nödvändig för klarhet. Det räcker icke med allmän kristlig-kulturell-litterär bildning. Hon avskydde vad hon kallade “akademiska, tekniska ockultister”, vilket var hennes verkliga brist.

¹³Framför allt måste man opponera mot hennes bruk av termen “monad”. Det var Pytagoras, som först använde beteckningen, varmed han avsåg uratomen och icke någon sammansatt atom.

¹⁴Utmärkande för A.A.B. är, att gamla välkända beteckningarna för företeelser i de olika världarna ersatts med nya, onödiga och förvirrande.

¹⁵Förstajaget kallar Bailey än “the Personality”, än “the Dweller on the Threshold”. Människans vikarierande andrajag Augoeides kallar hon än “the Angel”, än “the Ego”, än “Solar Angel”, än “Angel of the Presence”. Vikarierande tredjejaget (Protogonos) kallar hon “the Presence”. Men även andra beteckningar förekomma, såsom “Master” för Augoeides (i Occult Meditation) etc.

¹⁶Mänskliga höljena i mänskliga världarna kallar hon “form” eller “sken” (appearance), medvetenheten för “quality”, viljan för “life” och materien för “substance”.

¹⁷Det får icke heta materiehölje utan “sken”, ty allt skall subjektiveras. Det är den gamla (orientaliska) subjektivismen, som återvänder i ny skepnad, sedan vi väl lyckats befria oss från de vidskepligheter, som subjektivismen givit upphov till. Låt oss få behålla verklighetens tre aspekter! Annars blir det nya galenskaper. Kalla sakerna vid deras exakta namn och låt materiella former få vara materieförmer, icke “sken”!

¹⁸I det följande granskas en del av de beteckningar, som kommit i bruk hos esoteriska författare, särskilt den terminologi Blavatsky uppfann och Bailey använde.

¹⁹Det är icke endast meningslöst att ge särskilda beteckningar åt materier, världar, medvetenheter, som ligga över mänsklig fattningsförmåga, t.ex. allting utöver essentialvärlden (värld 46). Även lockas mänskliga inbillningen att tro sig begripa saken, eftersom beteckning ju måste ha någon betydelse. Det enda förnuftiga är att ge alla dessa olika företeelser matematiska beteckningar, som inrangerar dem i exakta relationer till övriga. Det ger ordning och reda. Man vet då genast var en företeelse hör hemma i kosmos eller solsystemet eller planeten. Det får man ej veta på annat sätt. Det räcker fullständigt att en gång för alla klargöra, att det rör sig om de tre verklighetsaspekterna, i varje särskilt fall totalt olika tillstånd med ofantliga distanser mellan varje atomslag och varje slag av dimension. En annan avgörande fördel är att sådan terminologi är internationell och man slipper olika sekters olika benämningar på samma företeelse. Man slipper lära sig vad samma sak heter på obegränsat antal språk. Det är praktiskt sett enda förnuftiga beteckningssättet. Hade detta tillämpats, hade man haft oändligt lättare att få klarhet i många avseenden genom exakt inplacering. Tyvärr förbisåg man denna utväg, tills Leadbeater för första gången med matematikens hjälp fick ordning på det hela. Men så tillhörde han också femte departementet.

²⁰Det har visserligen från esoteriskt håll rests vissa betänkligheter mot att alltför strängt använda exakta (matematiska) beteckningar på företeelserna i människans höljen. Medvetenhetsslagen ha en tendens att "flyta över" angivna gränser på ett sätt, som icke kan fixeras annat än i varje individuellt fall. Icke desto mindre äro dessa beteckningar av värde såsom generellt giltiga anvisningar.

3.2 Termer för materien

¹Inom esoteriken har man omväxlande använt orden "materia" och "substans": "materia" kallades materien i förstatriadens världar (47:4–49) och "substans" materien i andratriadens världar (45:4–47). Ordet "substans" har således ingen annan betydelse än "materia av högre slag", en som man tycker onödig termförbistring, eftersom det alldeles räcker med förklaringen en gång för alla, att materien är fullständigt olika i de olika världarna. Det säger mera.

²I esoteriken kallas materien även för "ljus" och energien för "ljud".

³Form är materiens sätt att vara till. Redan atomen har form. Det ligger därför nära till för subjektivisterna att kalla materieaspekten för form eller appearance (sken). De fyra mänskliga världarna (fysisk-synliga, fysisk-eteriska, emotionala, mentala) kallas "formernas världar", emedan materien i dessa världar bildar mer eller mindre bestående former. I de högre världarna upplösas formerna samtidigt med verkningarna och yttra sig som snabbt upplösta färg- och ljudfenomen.

⁴"Rum och materia äro synonyma termer." Denna urgamla definition klargör icke, att det dock rör sig om två olika begrepp. Det ena är i realiteten otänkbart utan det andra, eftersom det enligt esoteriken icke kan finnas något tomrum. Gränslösa rummet är utfyllt av gränslösa urmaterien. Och kosmos är utfylld av uratomer, består av bara uratomer utan möjlighet till tomrum. Men begreppet rum har utsträckning som väsentlig bestämning, och materien är sammansatt av atomer av olika sammansättningsgrad. Rum är materiens sätt att vara till men är icke därför materia.

⁵Mänskliga evolutionen representerar medvetenhetsaspekten och devaevolutionen materieaspekten inom solsystemet. Därav kommer sig, att materieaspekten i esoteriken ofta får beteckningen "devaaspekten". Av lättförstådda psykologiska skäl söka lärarna i femte naturriket så mycket som möjligt undvika att fästa lärjungarnas uppmärksamhet på materieaspekten, eftersom denna aspekt dels är alltför välbekant för neofyterna, dels icke bör uppmärksammas, då det gäller att om möjligt leva helt i medvetenheten och beakta endast denna aspekt vid övergången från första- till andratriaden. Lärarna bemöda sig därför om att använda beteckningar

endast från medvetenhetsaspekten och söka undvika alla som påminna om materiaspekten.

⁶I gamla esoteriken förekommer uttrycket "slöjor". Därmed avses de materielag (atomslag eller även molekylslag) individen icke själv kan konstatera, förrän han förvärvat objektiv medvetenhet i dessa.

3.3 Termer för världar

¹Värld 46, essentialvärlden, kallade Besant först "rational", sedan "pure reason" (rent förnuft), slutligen "intuitional".

²"Buddhi" var rishiernas namn på 46-världen. Betydelsen av ordet buddhi har i yogafilosofien gått förlorad.

³Gnostikerna kallade 46-världen eller hithörande medvetenhet för "Christos". Att "ha ingått i Christos" betydde att ha förvärvat 46-medvetenheten.

⁴"Nirvana" har flerfaldig betydelse. Ordet har ansetts beteckna medvetenhetens utslocknande eller övermedvetna världen (närmast motsvarande kausalvärlden).

⁵Rishierna avsågo med "nirvana" värld 45. När teosofier säga, att "nirvana" och "atma" i Indien ha samma betydelse, är detta misstag. Indierna veta ej, vad dessa ord motsvara i verkligheten.

⁶Att som Besant kalla värld 45 för "andliga världen" är misslyckat, eftersom "andlig" har många olika betydelser och följderna måste bli oklarhet och begreppsförvirring.

⁷Att kalla värld 44 för "monadiska världen" är totalt förfelat och visar, att Besant aldrig förstod vad som menas med monad. Detsamma gällde för övrigt om Blavatsky, hos vilken ordet "monad" förekommer i många olika sammanhang utom det enda rätta.

⁸Att som Besant kalla värld 43 för "gudomliga världen" är olämpligt, enär alla världarna äro gudomliga och alldeles särskilt de 42 allt högre världarna.

⁹"Sinnevärlden" är subjektivisternas beteckning på fysiska världen. De gamla missvisande termerna "sinnevärld" och "andevärld" borde strykas ur ordboken. De sakna berättigande.

¹⁰Det symboliska talesättet om illusionens världar (beträffande fysiska, emotionala och mentala världarna) har som alla dylika symboler idiotiserat tänkandet. Dessa världar sakna icke realitet, existens, utan de förleda individen att anse dem som enda verkligheten, då de endast äro till för jagets medvetenhetsutveckling, möjliggöra för jaget att aktivera hithörande slag av medvetenheter. Det är totalt fel att kalla dem illusioner. Det kan individen göra, när han i femte naturriket förvärvat höljen i detta rikets världar (45, 46) och identifierat sig med dessa höljens medvetenheter. Då behöver han icke längre lägre världars höljen, och då kan det missvisande uttrycket i viss mån vara berättigat eller i varje fall förstås. Det är djupt beklagligt, att dylika symboliska talesätt någonsin kommit till oinvidgas kännedom. De kunna endast misstolkas till idiotisering av förnuftet.

3.4 Termer för höljen

¹Egendomligt nog har man i esoteriska litteraturen aldrig lämnat någon förnuftig förklaring på uratomen–monaden–individen–jaget. Den söker man förgäves. Det talas om "personligheten" och "individen" (eller egot) och "monaden", alltigenom missvisande beteckningar på de tre triaderna, men jagatomen omnämnes ej. Följden har också blivit en allmän oklarhet i det avseende, som är det mest fundamentala ("innersta hemligheten").

²Det stora felet med teosofiska sättet att framställa esoteriska kunskapen, vilket vållat så mycken oklarhet, var, att man icke från början klarlade de esoteriska grundbegreppen. Det blev aldrig någon reda med människans höljen, och ännu ha teosoferna icke insett, att det rör sig om tre triader. Det blev istället en sammanblandning av höljen och triader och dessas medvetenheter.

³Beteckningarna "personligheten och individen" använde Olcott första gången för att förklara reinkarnationen för allmänheten. Med "personligheten" avsågos inkarnationshöljen, som formas och upplösas. Med "individen" avsågos i människoriket permanenta kausalhöljen, som använder

inkarnationshöljerna för sin utveckling. När fler fakta blevo kända och det klart framgick att solsystemet har sju atomvärldar (43–49), måste man ge närmare förklaring på jagets tillvaro i värld 46 etc., sedan det lämnat kausalhöljet att upplösas. Besant döpte då om “individens” till “egot” och beslöt att kalla förstatriaden för “de tre permanenta atomerna”.

⁴Ibland avses med “personlighet” integrerade individen, den individ hos vilken alla höljen fungera som ett enda hölje. Förutsättningen härför är, att det emotionala automatiskt behärskar det fysiska och det mentala automatiskt det emotionala.

⁵Individens förvärv av kausalhölje vid övergång från djur- till människoriket fick i teosofiska litteraturen beteckningen “individualisering”. Som de flesta teosofiska termer (icke minst ordet teosofi) är även denna beteckning oegentlig. Jaget är en monad, en uratom och därmed en individ i alla riken. Djurets förvärv av kausalhölje kallas lämpligast “kausalisering” liksom kausaljagets förvärv av essentialhölje (46) “essentialisering”.

⁶Beklagligtvis ha inga teosofiska författare vid sina redogörelser för de olika slagen av medvetenhet i höljen utgått från de olika molekylarslagen eller från de tre triadernas enheter. Följden har också blivit en genomgående oklarhet, så att den som önskar klarhet i varje särskilt fall måste söka utforska relationerna.

⁷Betecknande för godtycket och vårdslösheten i terminologiskt avseende är, att beteckningen “själ” använts på snart sagt alla människans höljen (fysisk, emotional, mental själ etc.). Besant bestämde för sitt indiska teosofsamfund, att man med “själen” skulle avse kausalhöljet eller “egot”. I Alice A. Baileys skrifter används beteckningen “själ” i fem olika betydelser: medvetenhetsaspekten i allmänhet, andratriaden, Augoeides, kausalhöljets medvetenhet och monaden–jaget i triadhöljet. Om Augoeides lämnas motsägande uppgifter. Icke heller får man veta Augoeides’ olika funktioner. Än sägs, att dessa endast äro energifunktioner och att Augoeides icke intresserar sig för individen, än att han är mycket intresserad, än att han knappt vet om individens existens, än att han leder och hjälper individen. Än sägs, att han är okunnig i människans världar, än att han är allvetande och allsmäktig (i vilka världar då?), än att han söker utveckla sin essentialmedvetenhet etc. Däremot får man veta, vad hithörande företeelser kallas på sanskrit eller i planethierarkiens arkiv, varmed man icke är hjälpt.

⁸Förstatriaden kallas de “permanent atomerna”, andratriaden “andliga triaden” och tredjetriaden kallas “monaden”, en term, som även använts för 44-medvetenheten. Ordet “monad” betyder odelbar enhet. Och så skall det användas om något som består av tre enheter!

⁹Essentialmedvetenheten (46) kallas än “intuition”, än “buddhi”, än “Christ”, än “rent förnuft” (“pure reason”). Superessentialmedvetenheten (45) kallas “atma”, “nirvana”, “anden” eller “viljan”. Förbistringen förefaller total.

3.5 Termer för olika slag av medvetenhet

¹Engelska ordet consciousness har i teosofiska terminologien begränsats till att avse medvetenhet i de lägsta världarna (47–49), vilket gör att för medvetenheten i högre världar nya beteckningar måste konstrueras, varigenom förståelsen för medvetenhetens genomgående enhet förloras. Det riktiga är givetvis att klargöra, att medvetenheten i de olika världarna är av totalt olika slag och sedan närmare definiera de olika slagen. Nya benämningar säga ingenting utan endast försvåra förståelsen. Att kalla kausal medvetenhet (47:1-3) för “intelligens”, essential medvetenhet (46) för “kärlek”, superessential medvetenhet (45) för “vilja”, är direkt vilseledande, eftersom dessa beteckningar ha en allmänt godtagen betydelse av helt annat slag.

²Med “psyket” förstås medvetenhetsyttringarna hos sammanvävda emotionala-mentala höljen. “Psyket” motsvarar yogiernas kama–manas. Utan objektiv kausalmedvetenhet är det praktiskt taget i många eller rentav de flesta fall omöjligt att särskilja det emotionala i det mentala.

³I esoteriska litteraturen förekommer ofta beteckningen “Universal Mind”, präglad av Besant och senare övertagen av Bailey. Den fick liksom så många andra teosofiska termer aldrig sin

exakta definition och kom alltså att betyda kollektivmedvetenheten hos snart sagt vilken värld som helst: kausalvärlden, 46-världen, 43-världen. Eftersom världarna 43–45 äro gemensamma för alla planeterna i solsystemet men otillgängliga för kausaljag och essentialjag (46), alldeles frånsatt att det är meningslöst att tala om “universum” i solsystemet, så hade en exakt uppgift varit högst av nöden. Skall någon människa ha glädje av den, så borde kausalvärlden (platoniska idévärlden) avsetts. Men därom får man ingenting veta.

⁴Essentialmedvetenheten (46), lägsta kollektivmedvetenhet, har som lätt förstås fått många beteckningar: “kärlek”, “visdom”, “Christos”, “enhet”.

⁵Uttrycket “expansion av medvetenheten” betyder i avseende på förstajaget ökat vetande (med varje nytt faktum) och i avseende på andrajaget ökad delaktighet i kosmiska totalmedvetenheten (genom införlivande av allt fleras medvetenhet i egna jagmedvetenheten).

⁶Individualitet och gemensamhetsmedvetenhet äro två olika saker, som ibland förblandas. Det individuella jaget (urjaget, uratomen, monaden) är alltid en individ. Att kalla vikarien för individens “sanna jag” är misslyckat. Vikarien (Augoeides) må aldrig så mycket söka identifiera sig med mänskliga jaget men kan aldrig bli människans eget verkliga jag, ty då finnes ingen individualitet. “Andligen ett” betyder full gemensamhetsmedvetenhet i samma världsmidvetenhet. De gängse esoteriska beteckningarna äro symboliska och sakligt sett missvisande. De verka förvillande och behöva ersättas med exakt definierade termer. Att “alla äro ett” betyder, att alla äro gemensamma delägare i kollektivmedvetenheten.

3.6 Terminologi rörande andrajaget

¹Till andrajaget har okunnigheten hänfört alla de vanföreställningar om något slag av individens övermedvetenhet, vilka fantasien kunnat utpekulera. I alla händelser äro samtliga odugliga för den som vill ha exakta begrepp. Såväl Emersons “översjäl” som Freuds “överjag” äro exempel på det slags uttryck de tillgripa, som sakna kunskap om verkligheten. Vissa ockulta sekter tala om “egot”, men oklarhet tycks råda om huruvida därmed menas endast kausalväsendet.

²Begreppsförvirring har också vållats av esoteriska författare, som med beteckningen “själ” menat ända till fem olika företeelser utan angivande i varje särskilt fall av vad som avsetts: jaget i triadhöljet, kausalhöljet, kausalmedvetenheten, Augoeides, andratriaden (som kallats enbart “triaden”, ehuru det i verkligheten finns tre triader), alldeles frånsatt sådana fadäser som “emotionala själen” och “mentala själen”, varmed avsetts människans medvetenhet i dessa höljen.

³Augoeides är icke människans andrajag utan tjänstgör som vikarie för andrajaget, tills individen själv kan övertaga hans funktioner, vilket sker, när monaden överflyttar från första- till andratriaden. Detta klargjordes icke i äldre litteraturen, utan han framställdes såsom “människans högre jag”. Man kunde ej förklara, att det rörde sig om två olika individer och att större kausalhöljet (“själen”) och mindre triadhöljet (“personligheten”) under fysiska inkarnationen icke voro samma hölje. I stället uppfann man fiktionen om tvillingsjälar med mycket tragiska följder. Allt som kan misstolkas blir också missförstått genom obotliga inbilskhetens tilltro till egna hugskott. Så uppstå sekter, som tvista om sina olika misstag. Först på mystikerstadiet bortfalla dogmerna och visa sig alla religioner vara en enda.

⁴Gnostikerna kallade förstatriaden för “kropp” (enär materieaspekten dominerar), andratriaden för “själ” (medvetenhetsaspekten) och tredjetriaden för “ande” (rörelseaspekten). Även andra beteckningar förekommo: för andratriaden “Christos”, “sonen”, “Augoeides”, “Adonai” och för tredjetriaden “fadern”, “store timmermannen” etc. Esseerna, som misstolkat det mesta i babyloniska tempelarkiven och kaldeiska kabbalan och även lyckats uppsnappa något från av planethierarkien stiftade esoteriska ordnar, övertog namnet Adonai för att därmed beteckna sin stamgud, blodtörstiga elementalen Jehova (Jahve), vars namn ej fick uttalas.

⁵Gnostikerna kallade triadkedjan för “apostoliska successionen”, som alla övriga gnostiska beteckningar misstolkad av teologerna.

⁶Triadkedjan är förklaringen på symboliska talesätten “ande–materia” och “materien är lägsta slag av ande och ande högsta slag av materia”. Motsättningen avser väsentliga skillnaden mellan förstatriaden (materia) och tredjetriaden (ande).

3.7 *Termer för kollektivväsen*

¹I teosofiska litteraturen förekommer uttrycket “Planetary Logos”, som kan betyda planetregeringen eller planethärskaren eller den kollektivitet av kosmiska jag, som har planeten som verksamhetsfält. Detta kollektivväsen i tredje gudomsriket (andra kosmiska riket), världarna 29–35, har format planeten och övervakar manifestationsprocesserna i denna. Ett dylikt kollektivväsen behöver ingalunda alltid bestå av samma individer, utan nya inträda, när förutvarande övergå till högre riken.

²Termen “Planetary Logos” kan även avse ett gemensamhetshölje för planetregeringens individer i världarna 29–35. Den kan avse planetariska gemensamhetsmedvetenheten, i vilken alla monader i planeten ha sin yttersta kollektivmedvetenhet.

³Ibland talas det om något visst “chakra” i “planetlogos”. Dess “hjärtchakra” är planethierarkien. Man tycker allt detta kunde sägas enklare och fattigare. Men de gamla symbolerna äro skenbart outrotliga. De bibehållas för att underlätta uppfattandet av planethierarkiens gamla skrifter och uppöva “intuitionen”, som kan rätt tyda alla kausala symboler. Ifall någon teolog verkligen skulle förvärvat intuition, så måste han behålla det för sig själv. Annars gjorde han sig omöjlig. Det är därför “sanningen” gör knappt märkbara framsteg.

⁴“Planetary consciousness” och “Heavenly Men” (“himmelska människorna”) äro beteckningar för kollektiva 45-medvetenheten.

⁵Beteckningarna “Solar Logos” och “the Grand Man of the Heavens” ha flera olika betydelser. De kunna betyda full solsystemmedvetenhet (43) eller solsystemregeringen eller solsystemhärskaren.

⁶Shamballa är teosofernas beteckning på vår planetregering.

3.8 *“Vilja” och medvetenhet*

¹Enligt den förfelade terminologi, som genomgående utmärker den teosofiska litteraturen, betecknas 45-medvetenheten som “vilja”. Som om icke vilja (ändamålsenergi) finnes även i lägre världar. Att denna ändamålsenergi ökar i för oss ofattlig grad med varje högre värld, borde också vara självklart. Ju högre värld, ju större medvetenhetsexpansionen, desto mäktigare verkar dynamis genom denna medvetenhet. Energien utan medvetenhet skapar endast kaos. Vad vore medvetenheten utan ändamålsenlig energi? Det är i den aldrig upphörande kosmiska manifestationsprocessen, som tillvarons mening förverkligas och målet nås. Ju högre jag individen blir, desto större bli hans uppgifter i detta ändamålsenlighetens skeende.

²I grekiska hylozoiken gjorde man skillnad mellan mekaniskt och ändamålsenligt verkande energier. I visst avseende kunde man kalla dem automatiserade och experimenterande energier. Fysikalisterna, aningslösa om överfysisk verklighet och i sin okunnighets tro på evigt självverkande orubbliga naturlagar och naturkrafter, ha sökt förklara livets ändamålsenlighet såsom tillfälliga resultat av naturkrafternas eviga konstruktionslek. Det vittnar om en fruktansvärd okunnighet om ändamålsenligheten i allt varande och skeende.

³I själva verket äro de s.k. mekaniskt verkande naturkrafterna fixerade av ändamålsenligheten. Allt i kosmos är ändamålsenligt.

⁴Det är människan, som i sin nästan totala livsokunnighet inbillar sig, att hon kan bedöma allt, hittills knappast gjort annat än ställt till med oreda. När skall hon inse, att hon med all teknik och civilisation ingenting vet i livshänseende som är värt att veta?

⁵Allting är “vilja” liksom allting är medvetenhet och materia. När teosoferna kalla såväl 43- som 45-medvetenheten “vilja”, vittnar det om språklig hjälplöshet. All aktiv medvetenhet är vilja,

även om den icke visar sig i det fysiska. Den verkligt exakta terminologien kan endast vara den matematiska. Särskilt bör icke ensidigt någon av de tre aspekterna framhävas på de övrigas bekostnad. Även beteckningarna emotional- och mentalvärld kunna bättre ersättas med 48- och 47-värld, ehuru de äldre beteckningarna onekligen ha en klargörande betydelse för de "oinvigda". Motsvarande kan emellertid icke gälla beteckningar för högre världar.

3.9 "Abstrakt"

¹Annie Besant ordade mycket om "abstract mind" (mind = mentalmedvetenhet), abstrakt förnuft, abstrakt mentalmedvetenhet, utan att klargöra vad detta innebar. Som hon i fortsättningen använde uttrycket, kunde det betyda nästan vad som helst från 47:1 till 47:6. Så kan man icke göra. Man har rätt att fordra, att begreppen bli entydigt bestämda.

²Beteckningen "abstrakt" har urgammal hävd i filosofien såsom motsats till "konkret". Materiella (objektiva) föremål (fainomena) kallades "konkreta" i motsats till (subjektiva) mentala föreställningar och begrepp (noumena) såsom "abstrakta". Beteckningen "abstrakt" (i motsats till konkret) avsåg sådana begrepp som t.ex. möbel i motsats till sådana konkreta föremål som bord, stol, säng, skåp etc., alltså sammanfattningsbegrepp, som fingo sin definition genom "bestämningar", angivande begreppens omfång och gränser. Den logiska skolningen gick ut på att "bestämma begreppen", göra dem entydiga och icke mångtydiga eller diffusa, som de vanligtvis äro hos logiskt oskolade. "Abstrakt tänkande" utgör förutsättning för princip-tänkande och hör närmast till näst lägsta mentalmedvetenheten (47:6). Övriga slag av mentalmedvetenhet (47:4 och 5) ha omnämnts endast av Leadbeater, som nöjde sig med påpekandet, att dessa två slag lågo över mänsklig tankeförmåga på mänsklighetens nuvarande utvecklingsstadium. Detta är knappast riktigt, enär ett fåtal likväl finns, som förvärvat "perspektivmedvetenhet" (47:5).

³I alla händelser måste man beklaga, att uttrycket "abstrakt" i teosofiska litteraturen använts även ifråga om intuition, kausalmedvetenhet, idé-tänkandet, platonska idévärlden (47:1-3). Följden måste bli ohjälplig begrepps-förvirring.

⁴På slutet gav Besant beteckningen "intuition" till essentialmedvetenheten (46), gemensamhetsmedvetenheten, som är något totalt annorlunda, helt tillhör medvetenhetsaspekten och är oanvändbart ifråga om allt som berör materieaspekten.

3.10 "Illusion"

¹Som de flesta esoteriska beteckningarna används termen "illusion" i flera olika bemärkelser. Man fick väl nöja sig med sådana tills vidare, enär förståelse för deras betydelse saknades. De böra emellertid icke bibehållas, när det visar sig, att de vålla begrepps-förvirring. Emotionalvärlden kallas "illusionernas värld", emedan ingenting i denna värld ger möjlighet till uppfattning av bestående verkligheten, utan allt däri faller inom området för mänskliga okunnighetens fantasier. De föreställningar vi göra oss i denna värld sakna motsvarighet i verkligheten. Ordet "illusion" används i advaitafilosofien såsom beteckning för de mänskliga världarna (47-49). Samma ord används såsom beteckning för solsystemets världar (43-49) av dem som nått högre gudomsriken etc. Allt monaderna definitivt bemästrat och lämnat bakom sig kallas alltså "illusion". Termens olämplighet framgår av den begrepps-förvirring den vållar hos alla som bli bekanta med ordet men icke få särskild förklaring av betydelsen i varje särskilt fall. Det var just därför den var särskilt lämplig i esoteriska kunskapsordnarna, i vilka allt som tillhörde högre grader hemlighölls för dem i alla lägre grader. Men sedan kunskapen fått offentliggöras, böra samtliga gamla förvillande beteckningar ersättas med begripliga.

²Det är logiskt felaktigt, psykologiskt vilseledande och pedagogiskt desorienterande att tala om existerande materiella verkligheten såsom "illusion" och förneka dess existens, vilket somliga esoteriker göra ifråga om emotionalvärlden (48). Utan emotionalmateria kunde det icke finnas fysisk materia. Att femte naturrikets individer icke behöva använda emotionalmedvetenheten, kan

icke motivera ett så drastiskt förnekande. Visserligen äro mänsklighetens emotionala illusioner största hindret för medvetenhetsutvecklingen. Men de måste bekämpas med andra metoder än att materiell verklighet förnekas.

³För livsokunnighetens vanföreställningar om verkligheten finnas många beteckningar: maya, glamour, illusion, fiktion etc. Istället för att konstruera nya ord för att beteckna motsvarande slag av företeelse inom de olika världarna (fysisk maya, emotional glamour eller illusion, mental fiktion etc.) kunde man nöja sig med en beteckning, den vanligaste av alla, illusion, fysisk, emotional, mental illusion. Det är att hoppas, att en kommitté inom västerländskt (indoeuropeiskt) språkområde enas om en gemensam terminologi. Principiellt borde sanskritbeteckningar undvikas, när dessa genom flertusenårigt missbruk blivit idiotiserade. Västerlandet har språkresurser nog i grekiska och latinska språken. Ett annat principiellt önskemål är, att grundläggande företeelser, som finnas i alla världarna (t.ex. materia), få en enda beteckning och icke olika för varje särskild värld (t.ex. sken, form, materia, substans). Det räcker att med siffror ange vilken värld som avses.

3.11 "Själ"

¹Ordet "själ" förekommer såsom beteckning för flera olika företeelser, alltefter individernas olika livsförståelse. Ordet kan betyda fysiska eller emotionala eller mentala eller kausala, ibland rentav essentiala medvetenheten. Endast esoteriker veta, vad som menas med kausala och essentiala.

²Eviga tvistandet om olika uppfattningar vittnar om att man icke inser, att förståelse är en fråga om medvetenhets- och kunskapsnivå, en naturens anordning, som efterhand utjämnas genom nya inkarnationer.

³Sedan teosoferna övergivit beteckningen "individ" för kausalväsendet och övergått till att kalla det för "ego", så får ordet "ego" också ersätta ordet "själ".

⁴Blavatsky talade om "förlorade själar" och "förfelat liv". Förlorade själar voro de flesta, det vill säga: alla som icke under sin inkarnation kunde förvärva essentialhölje och övergå till femte naturriket. Ett sådant misslyckande ansåg hon vara ett förfelat liv. I så fall ha alla individer i högre riken haft massor av förfelade liv. Alltsammans dumt och grymt.

⁵Andra göra skillnad mellan "mänsklig själ" (human soul), varmed de mena inkarnationshöljens mentala medvetenhetssyntes, och "andlig själ" (spiritual soul), varmed de mena kausalväsendet eller kausaljaget eller Augoeides (den deva som vikarierar såsom kausaljag, tills monaden blir kausalmedveten och själv kan övertaga kausalhöljets funktioner).

⁶Esoterikern kallar människan för ett kausalväsen, eftersom kausalhöljet är hennes högsta hölje. Många förväxla uttrycken "kausalväsen" och "kausaljag". Människan (normalindivid) är icke medveten i sitt kausalhölje, men ett kausaljag har förvärvat detta slags medvetenhet. Med "väsen" avses materieaspekten, med "jag" medvetenhetsaspekten.

⁷Det är därför i hög grad önskvärt, att ordet "själ" ersätts med just vad som i varje särskilt fall menas med "själ": antingen kausalhöljets medvetenhet eller essentialhöljets medvetenhet eller andratriadens medvetenhet eller devavikarien. Alltför ofta svävar man i okunnighet om vilket slags medvetenhet som avses och huruvida den avsedda medvetenheten ligger inom individens förefintliga möjligheter i människoriket. Vikten härav torde inses, när man i esoteriska litteraturen får veta följande:

⁸Endast själen har klar uppfattning av det arbete individen kan utföra för att befrämja planethierarkiens avsikter.

⁹Endast själen, vars natur är intelligent kärlek, kan anförtros för detta arbete erforderlig kunskap.

¹⁰Endast själen har möjlighet att samtidigt arbeta mentalt, emotionalt, fysiskt samt fri (personligt oengagerad) och därmed "karmiskt fri från följderna".

¹¹Endast själen är gruppmedveten och behärskad av osjälviskt uppsåt.

¹²Tydligt är, att sådana monader, som endast kunna vara medvetna i sina inkarnationshöljen, icke avses med åvanstående. Men måste monaden vara essentiellt medveten eller räcker det med kausalt? Det kan ha sin betydelse. Dylika frågor dyka ständigt upp i samband med lösliga talet om "själen".

¹³Somliga uttrycka sig alltid i absolutifieringar, som måste medföra orimligheter och motsägelser. Den som vill vara exakt strävar istället att relativera, att ange under vilka betingelser gjorda påståenden äro giltiga. Ju mer man vet och ju mer exakt i sina uttryckssätt man vill vara för att undvika misstolkningar, desto noggrannare är man att ange begränsande betingelser.

¹⁴Somliga säga, att själen är allvetande, allsmäktig, lever i evigt nu, förutser framtiden etc. Bokstavligt tagna äro dessa påståenden idel orimligheter.

¹⁵I stället för lösliga talet om allvetenhet borde man få veta vad det är fråga om för slag av medvetenhet, vad det är för världsmedvetenhet (46, 45, 44 etc.) som avses.

¹⁶Själen är icke allvetande. Allvetande är icke ens ett 43-jag, vars "allvetenhet" inskränker sig till solsystemet. Kausalhöljets kollektivmedvetenhet vet vad den lärt genom otalet inkarnationer. Den vet, att det icke finns någon död, eftersom den upplevat sina inkarnationer. Den vet, att den en gång kommer att dö, då höljet upplöses och jaget överflyttar till 46-världen. Själen (Augoeides) är icke allsmäktig. Han förmår icke mer än ett 46-jag. Han är visserligen en makt i världarna 47–49 men därför icke allmakt.

¹⁷Själen lever icke i ett evigt nu. Augoeides har visserligen obruten medvetenhetskontinuitet, och detsamma är fallet med höljet. Men jaget i höljet är medvetet endast i sina lägre höljen och sover, när dessa inkarnationshöljen upplösts, ifall det icke förvärvat självmedvetenhet i kausalhöljet.

¹⁸Och så detta ovederhäftiga tal om att förutse framtiden. Jaget, såsom medvetet i sitt kausalhölje, ser vad som återstår att förvärva av egenskaper och förmågor och återstår att skörda. Men det vet icke när, ser endast nästa inkarnations dharma och karma, uppgift och skörd.

¹⁹Allvetenhet i t.ex. 45 betyder icke, att individen vet allt som varit eller allt som sker utan endast, att han har möjlighet snabbt taga reda på vad han önskar veta i världarna 45–49.

²⁰Beteckningen "själ" har så idiotiserats genom okunnighetens ordmissbruk, att ordet borde strykas ur vokabulären. Esoterikern, som vet vad han talar om, anger exakt den företeelse han avser.

3.12 "Översjäl" etc.

¹Vad Emerson, som först använde ordet "översjälen", menade med den beteckningen är oklart. I regel avses väl därmed något slag av övermedvetenhet. Somliga mena med "översjälen" kollektivmedvetenheten, planetens eller solsystemets kollektivmedvetenhet.

²Psykoanalytikern Freud ordade om "överjaget" (moraliska tvånget såsom resultat av sublimering av oidipuskomplexet). Termen har vunnit burskap bland dem som hört beteckningen, naturligtvis och som vanligt utan aning om vad därmed avsågs.

³Hos Blavatsky förekom uttrycket: "Alla själars identitet med översjälen". Återigen ett oklart uttryck, bokstavligt felaktigt. Varje monad är en individ med särart, som utesluter identitet med andra. Uttrycket ifråga kan endast innebära, att alla individer äro monader (urjag), stamma från samma urvara och uppnå samma slutmål. Alla monader ha en "själ" (medvetenhet), och alla ska nå högsta gudomstadiet.

3.13 "Ande"

¹Ordet "ande" missbrukas av livsokunnigheten lika ofta som det används.

²I religionsfilosofien talas om ande-materia. Ofta är anden ljuset och det goda, materien mörkret och det onda.

³I teosofernas i stort sett misslyckade terminologi jämställs “ande” med “monad” och avses därmed tredjetriaden.

⁴Spiritisterna tala om “andar i andevärlden”. De förbise, att andar finnas i alla världar, om man med “andar” menar individer.

⁵De religiösa säga, att gud är en ande.

⁶I hylozoiken (andliga materialismen) menas med “ande” detsamma som materiens medvetenhet.

⁷I gamla kunskapsordnar använde man symbolerna “ande” för 1–3 och “materia” för 4–7 i ett sjotal, alldeles oavsett vilka världar det var tal om.

⁸Annie Besant kallade värld 45 (nirvana) för “andevärlden”.

⁹Gnostikerna (de äkta) indelade människan i ande, själ och kropp. Med “ande” avsågs tredjetriaden, med “själ” andratriaden, med “kropp” förstatriaden. Att därvid särskilt medvetenhetsaspekten framhövdes, torde inses.

¹⁰Enligt gammalt esoteriskt talesätt är ande högsta slag av materia och materia lägsta slag av ande. De gamle använde beteckningen ande–materia för att ange motsättningen högre–lägre: högre och lägre slag av världar, högre och lägre slag av medvetenhet, högre och lägre slag av energi. De högre kallades “ande”, de lägre “materia”, därför att i de högre medvetenhetsaspekten dominerade, i de lägre materieaspekten.

¹¹Man kan även och kanske bäst uttrycka saken så, att i människans världar (47–49) förefaller materieaspekten vara den väsentliga, i femte naturrikets världar (45 och 46) medvetenhetsaspekten och i sjätte naturrikets världar (43 och 44) viljeaspekten (energien).

3.14 Involvering, evolvering, involution, evolution

¹Involvering innebär sammansättning av högre materielag till lägre slag. Evolvering kallas motsvarande upplösningsprocess från lägre till högre. Lägre materielag innehåller fler uratomer än högre, är alltså mera sammansatt.

²Involvering och evolvering är en materieprocess, som upprepas fyra gånger och alstrar primär-, sekundär-, tertiär- och kvartärmaterien.

³Sekundärmaterien har sedan gammalt kallats involutionsmaterien och kvartärmaterien evolutionsmaterien. Uratomtätheten är lika stor i alla fyra slagen enligt för hela kosmos analoga sammansättningsprincipen.

⁴Primärmaterien kan icke bilda aggregat utan existerar blott såsom atomer och molekyler, underlaget för övriga materien och kosmiska rörelsen.

⁵I primärmaterien begåvas materien med rotationsrörelse. I sekundärmaterien tillkommer den cykliska spiralrörelsen.

⁶Sekundär- och tertiärmaterien har passiv medvetenhet, som kan aktiveras av vibrationer. Tertiärmaterien kan emellertid påverkas endast av kosmiska energier. Kvartärmaterien har möjlighet att förvärva aktiv medvetenhet.

⁷Beteckningarna “involvering” och “evolvering” användas även ifråga om inkarnation. Kausalhöljet involveras i höljen av lägre världars materia, och frigörelsen från dessa kallas “evolvering”.

⁸“Andens nedstigande i materien” är ett särskilt i äldre ockult litteratur förekommande uttryck. Därmed avsågos flera företeelser.

⁹Världarna utbyggs uppifrån. Uratomerna införs i kosmos från urmanifestationen (kaos) och involveras till allt mer sammansatta slag av atomer och molekyler och dessa till allt grövre materieaggregat. Det är detta man kallar “involvering”.

¹⁰När till primärmateriens rotationsrörelse fogas cykliska spiralrörelsen i sekundärmaterien, kan monadernas potentiella medvetenhet väckas till passiv medvetenhet. Det är detta man kallat “andens nedstigande”. Samma beteckning används även i andra sammanhang, så snart det är fråga

om att högre materielag involveras till lägre världar. Den används ifråga om inkarnation, där monaden i kausalhöljet involveras i höljen av allt grövre materielag.

¹¹Beteckningen används även ifråga om avatarer, när individer som nått högre riken inkarnera för att ge människorna kunskap om verkligheten och livet.

3.15 “Monad”

¹Monaden är en uratom. Det var Pytagoras, som först använde beteckningen “monad”. Han menade därmed minsta möjliga del av urmaterien och minsta fasta punkt för individuell medvetenhet, själva urjaget, individen.

²Platon, som den kausalist han var, menade på sitt symboliska språk med “monader” mentalatomer med kausalideer (platonska ideer innehållande hela begreppssystem).

³Ordet “monad” fanns alltså i litteraturen. När Blavatsky sökte efter ord, tog hon de ord som funnos, obekymrad om deras ursprungliga, egentliga betydelse. Och därmed började den hejdlösa teosofiska begreppsförvirringen. “Monad” blev snart ett annat ord för atom av något slag. Senare ändrade Besant detta och gav ordet “monad” en fixerad betydelse, som även Bailey godtog, nämligen tredjetriaden. D.K. lät saken bero, ehuru han beklagade missvisande beteckningen. Det var icke hans sak att ändra vedertagen terminologi.

⁴I hylozoiken betyder emellertid “monad” fortfarande uratom och icke något hölje för uratomen.

3.16 “Gud”

¹Även i esoteriska litteraturen förekommer beteckningen “gud”. Därmed menas då mest utvecklade monaden i varje kollektivväsen (samling monader med gemensamhetsmedvetenhet) i alla högre världar; den monad, som har till uppgift att organisera funktionsarbetet i manifestationsprocesserna för samtliga i detta kollektiv.

²Planethierarkien, åtminstone de medlemmar därav som tillhöra departement 1, 3, 5, 7, undviker att begagna ordet “gud”, därför att det blivit så missbrukat till idiotisering i alla historiska religionsformer, utom förstås buddhismen. Att de som arbeta i departementen 2, 4, 6 använda beteckningen beror på, att de människor, som ha höljen tillhörande dessa departement, av rent känslomässiga skäl finna stöd och hjälp i och ha ett behov av personlighängivenhet och dyrkan. Essentialjag göra det alltså som en eftergift åt förefintlig sentimentalitet. Den uppenbara risken består i alltid oundvikliga tron, att en gudomlig person kan påverkas genom böner och godtyckligt befria från följderna av allsköns överträdelse av de godtyckliga lagar han kungjort. Icke förrän mänskligheten insett det absurda i tron på möjligheten av upphävandet av natur- och livslagar, insett att gudarna uppnått gudomsstadiet genom absolut felfri tillämpning av den alla-lagar omfattande universallagen, har den uppnått sunda förnuftets utvecklingsstadium. Sålänge gudsbegreppet blir till en fetisch, som befäster tron på godtycke och tillgodoser egoismen, sålänge komma religionerna att överbjuda varandra i gudomliga favörer.

³Esoteriken ger oss istället för den godtyckets princip, som de okunniga tillagt sin gudom, vetskap om ett fulländat organiserat universum med de orubbliga lagar, som komma till synes i tillvarons tre aspekter.

3.17 “Odödlighet”

¹I de esoteriska kunskapsordnarna betydde “odödlighet” detsamma som “oförlorbar medvetenhetskontinuitet” genom alla inkarnationer och alla högre existensformer. Vi människor äro “dödliga”, icke därför att våra inkarnationshöljen upplösas, utan därför att vi förlora vår medvetenhetskontinuitet vid återfödelsen, varmed själva jagidentiteten går förlorad. Det är först såsom kausaljag vid studiet av individens alla inkarnationer såsom människa vi kunna konstatera,

att vi alltid varit samma individ, samma jagidentitet. Det är alltså jagmedvetenhetens förmåga av kontakt med kausalmedvetenheten, som gör oss "odödliga". Det var detta de egyptiska hermetikerna menade med inskriften på sockeln till den beslöjade Isis-statyen: Ingen "dödlig" har lyftat min slöja. Med Isis avsågs kausaljaget, kausalmedvetenhetens förmåga av allvetenhet i de mänskliga världarna.

²Monaderna (uratomen, jaget, individen) är odödliga. Följaktligen kan ordet "död" endast betyda upplösning av något jagets hölje.

³Fysisk död betyder, att jaget definitivt lämnar sitt fysiska hölje.

⁴Emotional död ("andra döden") betyder emotionalhöljets upplösning.

⁵Mental död ("tredje döden") avser mentalthöljets upplösning.

⁶Kausal död betyder, att jaget definitivt lämnat kausalhöljet och ingått i självförvärvat essentialhölje (46), varefter det gamla kausalhöljet, som följt individen genom hela människoriket, upplöses. Med sin andratriads mentalatom formar jaget därefter nytt kausalhölje.

⁷Inom planethierarkien förekommer uttrycket "odödlighet" i två olika betydelser.

⁸Människan kallas "odödlig", när hon förvärvat medvetenhet i sitt kausalhölje och alltså icke mera kan förlora sin medvetenhetskontinuitet vid förnyad inkarnation.

⁹Individen i höljet 43 säges ha blivit "odödlig", när han förvärvat kosmisk medvetenhet (42) och alltså icke kan förlora sin medvetenhetskontinuitet vid solsystemets upplösning.

3.18 *Mystik*

¹"Mystik" betydde för grekerna detsamma som helig kunskap. Mystik var det som lärdes i grekiska mysterierna, vars förrådande var belagt med dödsstraff.

²"Mystik" har genom den vanliga okunnighetens ordmissbruk kommit att betyda något dels obegripligt, dels bedrägligt, dels idiotiskt.

³Med "mystik" avses medvetenhetsinnehållet i högsta emotionala molekylarslagen (48:2,3). Emotionaljaget, som alltså icke förvärvat mentalmedvetenhet i 47:4,5, saknar möjlighet till mental kontroll av åvannämnda slag av emotionalmedvetenhet. Detta medför, att mystikern förlorar sig i fantasiens oändlighetsexpansion och därmed ofelbart blir offer för allsköns illusioner.

⁴De flesta människors aktiva emotionalmedvetenhet sträcker sig icke över de fyra lägsta emotionala molekylarslagens medvetenhet (48:4-7). När individen aktiverar medvetenheten i 48:3 och därmed uppnår kulturstadiet, blir han "mystiker", emedan detta nya slag av medvetenhet icke längre kan kontrolleras av mentalmedvetenheten i 47:6, det på detta stadium högsta mentalt aktiva. Det individen upplever kan alltså icke mentalt uppfattas och begreppsmässigt återges. Mystikern har alltså frigjort sig från förnuftet, den logiska analysens kontroll. Hans emotionalmedvetenhet, den emotionala fantasien, har blivit suverän i sina illusioners värld. Han tycker sig ofta vara allvetande och allsmäktig eller ha en känsla av att ha "ingått i gud" etc. i oändlighet.

3.19 *Karma*

¹Karma är icke ett oundvikligt öde. Karma är ingen förutbestämmelse. Det finns intet annat oundvikligt öde och ingen annan förutbestämmelse än att varje individ förr eller senare själv måste förvärva medvetenhet i alla världar.

²Vi veta, att karma är lagen för orsak och verkan i materie-, energi- och medvetenhetshänseende. Vi veta att, när människan övergår till femte naturriket, alla skulder äro betalda. Vi veta, att rättvisa styr världen. Men vi kunna aldrig avgöra, vad som är karma i det särskilda fallet, och vi borde inse, att det är totalt förfelat att i varje olycka som drabbar en annan se ett välförtjänt straff. Så underligt det kan låta, kan det vara en belöning. Så litet förstå vi av karma. Vi ha av planethierarkien fått veta, att människorna sakna möjlighet att avgöra vad som är

karma, varför ingen esoteriker talar om karma i enskilt fall.

³Däremot göra vi klokt i att besinna vårt ansvar för våra tankar, känslor, ord och handlingar i både positivt och negativt avseende, för vad vi fått av tillfällena och möjligheter i livet. Underlåtenhet kan vara lika stort misstag.

⁴De, som förvärvat objektiv kausalmedvetenhet och följaktligen kunna studera alla sina tiotusentals inkarnationer, ha föga glädje av dessas lärdomar. Det är en beklämande syn att se, hur vi alla begått alla tänkbara dumheter och illgärningar i flydda tider.

⁵Det finns individuell karma, familje-, grupp-, klass-, nations- och ras-karma. Vi äro ansvariga för allt, som vi haft fördel av och alldeles särskilt av orätrådiga förhållanden.

⁶Ett exempel på karma: Judiska rasinстинkten är direkt motsatt Lagen. Judarna ha valt att samla all jordens guld. Det lyckas dem. Och varje gång skall det tagas från dem, tills de lärt sig läxan. De som haft fördel av rasen, de som förföljt rasen, få inkarnera i rasen. Det finns enligt planethierarkien endast ett sätt att lösa judeproblemet: Judarna måste offra sin Jehova, uppge sin separativa tendens och uppgå i de folk, som öppnat sin famn för dem.

⁷Ytterligare exempel: Klaner på barbarstadiet inkarnera i civiliserade nationer. De vita folken ha begått så många ogärningar mot vilda folkslag, att dessa enligt karmas lag få inkarnera i civiliserade nationer och bilda deras slum. Ofta äro för övrigt sociala förhållandena i civilisationsnationer så primitiva, att enklaste intellekt kan orientera sig bland dem. Många civilisationsindivider påträffas bland ociviliserade folk, inkarnerade på grund av karma.

3.20 Sanskrittermer

¹Några sanskritbeteckningar:

²Manu = 43-jag, chef för planethierarkiens första departement.

³Bodhisattva = 43-jag, chef för planethierarkiens andra departement.

⁴Mahachohan = 43-jag, chef för planethierarkiens tredje departement.

⁵Chohan = 44-jag, sous-chef i något av de sju departementen.

⁶Deva = individ tillhörande devaevolutionen, en evolution parallell med den mänskliga. Den representerar tillvarons "materieaspekt" liksom människan "medvetenhetsaspekten". Devaernas lägsta höljen äro icke organiska utan aggregathöljen, bestå enbart av molekyllarmateria.

⁷Mantra = en vanligtvis till ritual hörande formel.

⁸Maya = okunnighetens illusioner och fiktioner.

⁹Senzar = äldsta av planethierarkien i Atlantis formade symbolspråket.

¹⁰Rishi = medlem av "högre prästerskapet" i Atlantis.

¹¹Skandhas = mental-, emotional- och etermolekyler, som knutna till triaden medfölja vid reinkarnation, utgörande skördelagens utlösningsenergier.

3.21 Framtidens terminologi

¹Man finner hos esoteriska författare exempel på både begreppsförvirring och påtaglig oförmåga att finna förnuftiga västerländska beteckningar att ersätta motsvarande på sanskrit. Den esoteriska terminologien har i alla tider varit bedräglig, både meningslös och vilseledande.

²Vi västerlänningar behöva icke hämta våra termer från sanskrit eller från någon mystikens orientalfraseologi. Det är ingen förbättring att ersätta Platons term "idévärlden" (kausaltvärlden) med ett intetsägande uttryck som "universal mind" eller "the mind of god" eller dylikt. Europeiska ordstammarna räcka mer än väl till för ändamålet. Naturligtvis måste nya ord bildas för nya okända företeelser och de gamla sedan århundraden idiotiserade termerna: själ, ande, gud etc. utmönstras. "Nytt vin skall slås i nya läglar", är ett axiom som man glömmer bort i likhet med de flesta esoteriska axiomen i evangelierna. Sådana finnas där men behöva uttagas ur sina missvisande sammanhang. Johannes Müller (Elmau) gjorde ett storartat försök att införa dem i riktiga sammanhang: Die Bergpredigt, Die Reden Jesu I–V. Naturligtvis har det enda vettiga

drunknat i bottenlitteraturens Niagara.

³Det visar sig alltmer nödvändigt att utforma en ny terminologi och exakt definiera varje term, så långt detta är möjligt. Ifråga om övermänniska världar, femte och sjätte naturrikenas världar, kosmiska världar etc., får man på inga villkor använda redan brukade termer. Beteckningarna vittna om hjälplösheten inför felande terminologi för högre slag av verkligheter. Vad hade varit enklare än att utgå från de tre aspekterna (som ingen tycks ha uppmärksammat) och i övrigt nöja sig med matematiska beteckningar för den långa serien allt högre slag av atomer, molekyler, världar, energier och medvetenheter? Hur mycket enklare vore icke en konsekvent genomförd matematisk beteckning på de 49 atomslagen och de 42 molekylarslagen med motsvarande medvetenheter och energier? Då skulle man alltid veta, vilka världar och medvetenheter det vore fråga om. Som det nu är, har varje författare sin terminologi och lika oklar som de andras, sina mer eller mindre oklara definitioner, även om Blavatskys beteckningar godtagas. I alltför många avseenden är det omöjligt få en exakt uppfattning av vilka atomslag och alldeles särskilt vilka molekylarslag (medvetenheter och energier) som avses. Detta är ett oskick, som måste upphöra, ifall författarna ska kunna göra anspråk på att vara vetenskapligt vederhäftiga.

⁴Eftersom den matematiska nomenklaturen duger, är den enklaste och mest exakta, torde inses det meningslösa i att hitta på nya ord för alla atom- och molekylarslagen, belasta det alltid överbelastade minnet med fullständigt intetsägande beteckningar på sådana företeelser, som ändå ligga utanför mänskliga erfarenhetsområdet. Det är ett omdömeslöst slöseri med arbete, tid och minne att använda termer när siffror duga, särskilt som siffror direkt insätta saker i rätta och orubbliga sammanhang, vilket är viktigare än något annat. Vadan denna mani att hitta på meningslösa ord för motsvarande slag av företeelser i de olika världarna? Det hade varit enklare, redigare och fullt tillräckligt att en gång för alla klargöra, hurusom analoga företeelser i samtliga 49 kosmiska atomvärldarna äro totalt olika men att de dock äga detta gemensamt, som vårt förnuft kan uppfatta såsom fundamentalt eller om man så vill absolut. Man kan nöja sig med - ytterligt få nya beteckningar, när man väl utgår från det gemensamma och fundamentala. Man hade då sluppit ifrån en massa vilseledande eller i varje fall fullständigt obegripliga beteckningar och som följd rådande begreppsförvirring i de olika s.k. esoteriska skolorna.

3.22 Slutord

¹Det är icke lätt att rensa upp i denna djungel av olämpliga termer, som esoteriska litteraturen utgör. Icke en gång planethierarkien syns eftersträva exakthet. Beror det kanske på, att man är rädd för att ett exakt utformat mentalsystem blir svårt för kausaljaget att överge eller skulle försvåra förvärvet av intuition? Den svårigheten försvinner med klarläggandet av femte naturrikets världar och medvetenheter för dem som kommit så långt. För individen på mentalstadiet är emellertid exakthet ett berättigat krav och nödvändigt, om man vill få en vetenskap och lyfta upp mänskligheten till mentaljag från emotionalstadiet, där "tro" utan verkligt begripande dominerar. Den outtydda symboliken urartar endast i nya trossystem.

²Evolutionen (monadernas medvetenhetsutveckling) är livets mening. Och vilka hinder, som än uppresa sig mot evolutionens förverkligande, hur lång tid den än må behöva, är det fastställda slutmålet oundvikligt. Alla ska nå målet till slut. Allt liv är gudomligt, ty allt kommer från högsta gudomsriket och skall återvända dit. Det framgår härav, hur teologien har förfalskat livets mening genom att göra människan till en eländig, syndig varelse, evigt förtappad. En viss skuld i denna förvrängning har otvivelaktigt den gamla esoteriska symboliken haft, som för att dölja kunskapen använt de mest olämpliga beteckningar, såsom "syndafall" ifråga om involutionen etc. Även de i planethierarkien tyckas ha så förälskat sig i denna misslyckade terminologi, att många av dem fortfarande använda desorienterande talesätten. "Nytt vin skall slås i nya läglar" har ännu ej blivit en genomförd princip.

Ovanstående text utgör uppsatsen *Esoterisk terminologi* av Henry T. Laurency.
Uppsatsen ingår i boken *Livskunskap Tre*, utgiven 1989.
Copyright © Förlagsstiftelsen Henry T. Laurency 1989.